

De tal og andre konkrete informationer der fremgår i teksten stammer fra Odder Kommune og fra lov om kommunal udligning 2010. Tunø Beboerforening har ikke foretaget nogen yderligere verificering af informationerne. Nedenstående tekst er basis for et illustreret oplæg og der må derfor tages forbehold for tekstens standard.

Kære Udvalg for Landdistrikter og Øer,

Tak for, at i vil give os foretræde i dag. Vi taler på vegne af 120 tunboer, der er bekendte med, at vi står her i dag.

Overhead: Med hvor Tunø ligger:

Her i Kattegat, mellem Jylland og Samsø ligger Tunø.

På Tunø oplever vi mange af de problemstillinger, der opleves i hele udkantsdanmark, derfor er tankerne i dette foretræde ikke kun aktuelle for Tunø.

Tunø er et sted i positiv udvikling. Vi har trods dårlige odds haft befolkningstilvækst de sidste 20 år, og der er mange gode sociale, energimæssige og erhvervsfremmende initiativer. Vores problem er, at vi ikke kan vokse eller udvikle os under vores nuværende betingelser.

Tunø er derfor meget presset. Vi mangler nogle helt basale forudsætninger for at kunne eksistere som ø og bæredygtigt samfund.

Vi ønsker således ikke en finansiering af Tunø, men vi ønsker de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i - og bidrage til det danske samfund vi er en del af. De synspunkter, vi vil fremføre, deler sig i fire temaer:

En god sundhedsfaglig dækning af øerne og yderområderne, En retfærdig og tidsvarende fordeling af §20 støtten til kommunerne, En god færgeforbindelse samt Et fornuftigt syn på den radikale fredning af Tunø og andre småøer.

Den Sundhedsfaglig dækning af øerne.

I dag er der stor forskel på, hvorledes kommunerne og regionerne prioriterer den sundhedsfaglig dækning af øerne. Der bør være en god sundhedsfaglig service på øerne.

Dette er vigtigt for borgernes tryghed og tillid til den kommune, de er en del af.

På Tunø er der hverken læge eller sygeplejerske, dog har vi, efter utallige opfordringer til Odder kommune, mødt forståelse for behovet for en fastboende sygeplejerske, men pt. har vi intet. Vi mener, at alle fjernøer skal have en fastboende sundhedsfaglig person, og at dette bør garanteres af staten.

En retfærdig og tidsvarende fordeling af § 20 støtten.

Ifølge lov om kommunal udligner § 20, ydes der årligt et tilskud til kommuner med mindre øer.

Vi ønsker en lige og retfærdig fordelingen af § 20 tilskuddet til alle de berørte kommuner. Dette vil give de nu forfordelte kommuner mulighed for at skabe de nødvendige tiltag og sikre en positiv udvikling af øerne.

Den nuværende fordelingsnøgle er ikke tidssvarende, og er baseret på forældede oplysninger om kommunernes udgifter. Økonomi og indenrigsminister Margrethe Vestager har i et brev til Odder kommune afvist, at staten skulle foranledige en mere jævn fordeling af § 20 tilskuddet, og vil lade det være op til kommunerne selv at finde en mere retfærdig fordelingen. Vi mener, at det er statens pligt at skabe en tidssvarende fordelingsnøgle for støtten til kommunerne.

For hvordan skulle en kommune kunne bede en anden kommune om penge? Hvem skal afgøre hvilke argumenter, der vejer tungest? Det må være statens pligt at fordele tilskuddet retfærdigt. Særligt når det i lov for Kommunal udligning § 20 styk 3 står, at : Indenrigs-og socialministeren fastsætter de nærmere regler om fordelingen af tilskuddet.

Vi ønsker en retfærdig og tidssvarende fordeling af § 20 tilskuddet fra Staten– men vi forventer også et krav om åbenhed til Kommunerne. Kommunerne skal årligt offentliggøre regnskabet for § 20 tilskuddet, hvoraf de præcise udgifter til Øerne skal fremgå. Vi forventer, at tilskuddet går til drift af Øerne og ikke til kommunekassen.

Den ulige fordeling af § 20 støtten kan illustreres ved at sammenligne Tunø fra Odder Kommune med Endelave fra Horsens Kommune. De to øer har næsten samme befolkningsantal, og de har begge en sejltid på omkring en time.

Overhead: Med eksempel på den ulige fordeling af § 20 Støtten:

Eksempel på ulige fordeling af § 20 støtte, her mellem Endelave og Tunø.		
Befolkningstal:	§ 20 støtte	Ulighed.
Endelave 185 Beboere	Til Horsens Kommune Endelave: 6.530.813 kr.	Endelave tilskud pr. øbo 35.201 kr. pr. øbo
Tunø 117 Beboere	Til Odder Kommune Tunø: 1.132.158 kr.	Tunø tilskud pr. øbo 9.676 kr. pr. øbo

Som i kan se, modtager Horsens kommune 6,5 million i tilskud til Endelave, hvor Odder kommune modtager 1,1 million i tilskud til Tunø. Hvis vi betragter tilskuddet fordelt ud på beboerne ses den skæve fordeling endnu tydeligere. En beboer på Endelave får glæde af en støtte, der er 3,5 gang større end en beboer på Tunø. § 20 tilskuddet har særligt betydning for færgedriften, hvilket leder til det næste tema: Færgeafgangene.

Sammenligner vi igen Tunø med Endelave ses § 20 tilskuddets betydning for færgedriften tydeligt:

Overhead: Med færgeafgangene:

Færgedriften er i stor grad finansieret af § 20 tilskuddet.

Endelave og Tunø har begge en sejltid på ca. en time til fastlandet.

Den ulige fordeling af § 20 tilskuddet bevirker en væsentligt forskel i antallet af afgang.

Færge tur – retur sejlads årligt.	Tilskud til Færge pr. afgang.
Endelave har 1047 tur – retur sejlads	Endelave modtager 6.238 kr. pr. afgang.
Tunø har 683 tur – retur sejlads	Tunø modtager 1.657 kr. pr. afgang.

Tunø har væsentligt færre færgeafgange end Endelave, kun 2/3 – to tredje dele af de sejladser Endelave har.

Regnes §20 støtten ud på færgeafgangene, viser det sig, at Tunø og Odder Kommune modtager væsentligt mindre pr. afgang, cirka en 1/4 fjerdedel af det beløb Endelave og Horsens Kommune modtager – og dette til trods for at pengene til Tunø jo fordeles på langt færre færgeafgange.

Odder Kommune modtager altså et meget lavt §20 tilskud fra staten.

Næstefter Anholt er Tunø den ø i Danmark, der har færrest færgeafgange.

Afgangene er desværre også dårligt tilrettelagte. Eksempelvis er afgangene om mandagen ikke tilrettelagt efter borgernes behov, men efter at kunne give Færgepersonalet det nødvendige timetal i henhold til deres overenskomst. Den dårligt tilrettelagte sejlplan bevirker, at Tunboerne om mandagen kun kan være i hovedbyen Odder i 35 minutter. Derudover er der kun tre dage om ugen med en returforbindelse, der muliggør et længere ophold på fastlandet. Kun i de 5 sommer måneder er der lidt bedre forbindelse.

Hvis Tunø skal overleve som samfund er det nødvendigt, at vi har mulighed for at deltage og arbejde på fastlandet. Dette problem kunne løses ved en bedre og mere målrettet fordeling af § 20 støtten. Vi mener, at der skulle være gratis færgefragt for de erhvervsdrivende på Øerne. Det er ekstremt svært for de erhvervsdrivende på øerne at konkurrere med fastlandets prisniveau, når udgifterne til fragt giver en markant skævvridning af det finansielle udgangspunkt.

Fredningen:

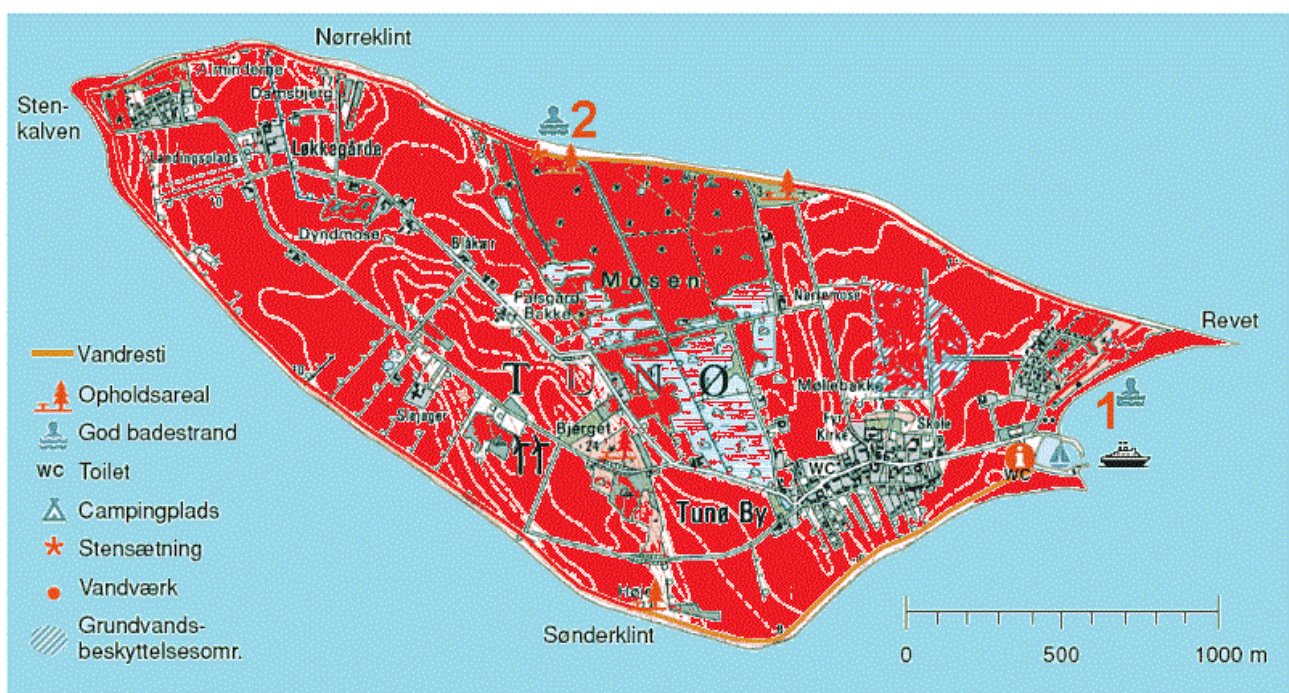
Tunø ligger under for flere forskellige fredninger.

Overhead: Med turist kort:

Her er et detaljeret kort over Tunø. Som i kan se, er der udover den flotte kyst og natur meget landbrugsjord, der på grund af fragtpriiserne desværre ikke kan betale sig at dyrke traditionelt. Der er dog mange gode alternative muligheder for en givtig brug af jorden, der til trods for, at tiltagene er i pagt med naturen ikke kan lade sig gøre på grund af fredningen. På dette kort er der vist de vindmøller vi havde i 90'erne, deres placering var en af Danmarks bedste. I dag må der ikke etableres nye.

Nu vil jeg vise en overhead med de fredede områder på Tunø, områderne der er markeret med rødt er fredede. **Overhead: Med det røde illustrative kort:**

Som i kan se, starter et hvert initiativ på Tunø med et brev til frednings myndighederne. Et brev der desværre ofte vender tilbage med et nej.

På Tunø går vi absolut ind for naturbeskyttelse og ønsker ikke at ændre på den særegne natur, der kendetegner Øen. Problemet med de nuværende fredninger er, at de hovedsageligt omfatter landbrugsjord og brakmarker, der ikke kan benyttes til energimæssige, sociale eller erhvervsfremmende formål. På Tunø ønsker vi en justering af fredningen som muliggør nye initiativer, der hverken vil berøre eller have betydning for den vilde natur.

Eksempelvis kan vi ikke opstille sheltre på en eksisterende spejderplads. Vi kan ikke etablere hytter på en eksisterende campingplads, hvor der i øvrigt er bebygget. Vi kan ikke genetablere vindmøller til trods for, at vi har en af Danmarks bedste placeringer. Vi kan ikke opstille et midlertidigt transportabelt toilet på en eksisterende vendeplads på øens nordvestlige spids, tiltrods for, at det er et søgt udflugtsmål og et åbenlyst problem, at der mangler et toilet.

Vi ønsker, at der indskærpes overfor miljøcentrene, at der leves op til lovens formulering om, at der skal ses lempeligere på fredningen på øerne. Således at der også i praksis sagsbehandles lempeligere. Alternativt bør fredningen revurderes.

Tak for at i ville lytte til os, vi håber, at i vil være med til at give Tunø de nødvendige forudsætninger – så øen kan udvikle sig til en tidssvarende aktiv del af samfundet frem for at blive en belastning under afvikling. I sidste ende er det et spørgsmål om, om øerne og udkantsområderne skal være en del af fællesskabet og bidrage aktivt til den vækst, der er nødvendig for Danmark, eller om vi skal acceptere en afvikling af den natur og befolkning, der danner Danmarks ramme.

Til allersidst vil vi og resten af udkantsdanmark gerne bede jer om, at sige ja til vores invitation til Tunø den 27 maj, så vi sammen kan arbejde mod et bæredygtigt Danmark, der aktivt bruger dets øer og landdistrikter.

Spørgsmål.